

Vznik a cíl „Sociální komise“ spolku českých právníků „Všehrd“.

JUC. Nárožný.

Jak jsem podotkl ve svém referátě na mimořádné valné hromadě spolku českých právníků „Všehrd“ dne 10. října t. r., vznikla „Sociální komise“ v únoru roku 1919 za poměrů neutěšených. Vzpomínám jaké trapné dojmy mne znepokojovaly, když jsem se ocitl po čtyřech letech spolu s několika sty kolegy opět v Karolinu, abych pokračoval ve studiu nevinně válkou přerušném. Všude jsem nalezl nepochopení našich spravedlivých tužeb a neochotu je též vyplniti. Viděl jsem revoluční tribunály právníků, o které se nechtěl nikdo starati, jak by se nasýtili, jak by bydleli a jak by jim bylo usnadněno studium práva. Aby tento neblahý zjev vymizel, umínil jsem si spolu s několika kolegy založiti pevnou organizaci, v níž měli býti zastoupeni právníci-vojíni a později i právníci-nevojíni. Můj úmysl byl realizován 5. února t. r. založením „Sociální komise“ za účinné podpory starosty spolku českých právníků „Všehrd“, JUDra. Koláříka.

Komise měla se zasaditi, aby byly zřízeny opětně vojenské kursy ke všem státním zkouškám, domoci se, by změněn byl zákon z roku 1872, aby právníci mohli po vykonání historickoprávní zkoušky skládati v době libovolné historickoprávní rigorosum. Dále bylo dlužno zabývatí se v komisi otázkou změny započítání válečných semestrů a úpravou zkušební látky z oboru historickoprávního a státovědeckého, jež byla vyvolána vznikem naší republiky a zřízením zvláštních termínů zkušebních pro právníky-vojíny a zamezením úplatkové korupce. Konečně měla komise za úkol zlepšiti sociální postavení studenta-vojáka. O tomto úkolu se zmíní ve zvláštní stati bývalý místopředseda této komise kolega J. U. C. Sochr.

Na prvý pohled nebyl tento program velkým. V hloubá-li se však čtenář do obsahu jeho a byl-li svědkem, s jakými nepřekonatelnými obtížemi musili členové komise pracovati, aby realizovali tento předsevzatý úkol, musí říci nestranně, že jsme pro kolegy-vojíny mnoho vykonali a to prací poctivou a nezištnou a připravili tak lepší poměry studijní pro navrátilší se legionáře.

Komise měla však ještě úkol jiný, mnohými právníky nazvaný „vedlejší“, totiž informovati kolegy o všech studijních záležitostech, udíletí jim rady, zavéstí propagační činnost nejen u právníckého dorostu, nýbrž i u nadřízených orgánů fakulty, university a u ministerstev, abychom měli taktó půdu dobře připravenou. A při této příležitosti nesmím zapomenouti právě zvoleného čestného člena „Všehrd“ Spektability profesora Dra. Vavříňka, který v uplynulém roce byl děkanem. Prof. Vavřínek, rád otevřeně konstatuji, byl první, který nám přispěl v našem předsevzatém úkolu. Svou iniciativou způsobil uzákonění všech požadavků, o nichž jsem

prve psal, a dovedl si takto pojistiti vděčnou vzpomínku u všech právníků-vojínů. Když — bylo to dne 21. června t. r. — splněny byly tužby naše a studenti vědouce, že Spect. dr. Vavřínek to byl, jenž neohroženě se postavil za naše přání, děkanovi děkovati, dostali za odpověď: „Poznal jsem ve Vás, vojíni-právnicki, vděčné studenty, kteří se též za svého představeného obětují. Já na Vás nezapomenu, až budu v roce příštím v profesorském sboru, neopomenu též při mém odchodu z děkanského úřadu doporučiti „Sociální komisi“ svému nástupci.“ A skutečně na prahu studijního roku letošního, na počátku zmíněné valné hromady, nový děkan fakulty, prof. dr. Hora, vyslechl se zájmem program „Sociální komise“ v tomto roce a apeloval na všechny posluchače, aby upřímně a bez ostychu přednášeli ústy členů komise přání a tužby, které bude vždy podporovati.

Ku konci chci se zmíniti o úkolech „Sociální komise“ v roce letošním. Mám na mysli změnu její organisace. Aby byly uskutečněny v tomto roce požadavky nejen kolegů-vojínů, nýbrž i nevojínů, komise musí býti složena ze stejného počtu kolegů-vojínů i nevojínů. Jako cíl letošního studijního roku vytýčila si komise zasaditi se o to, aby poněmáhlu vymizel rozdíl mezi kolegy-vojíny a nevojíny, přes to však neupouštějíc od spravedlivých výsad, jež náležejí vojínům. Dále dosáhnouti splnění požadavku kolegů-vojínů, kteří složili historickopravní zkoušku s prospěchem dostatečným a všech kolegů-nevojínů, kteří složili tuto zkoušku, aby mohli vykonati historickopravní rigorosum již před absolutoriem. Vynasnažiti se dále, aby byl odstraněn korupční nešvar v jakémkoli ohledu a konečně stihati ty, kteří neoprávněně se domáhají nějakých úlev a to jakýchkoli. Mimo to chce komise dosáhnouti zřízení vojenských kursů k judiciální a k historickopravní zkoušce a zvláště prosincových termínů zkušebních k posléze uvedené zkoušce. Chce též zahájit styky s jinými spolky již absolvovaných právníků, aby všichni ti, kdož někdy odejdou do veřejného života, byli hmotně lépe pojištěni, než dosud.

Apelují proto na vás právníci-vojíni i nevojíni, abyste členy komise v jejich snahách podporovali, abychom tak všichni pracovali pro lepší budoucnost celku a těch, kteří později budou v těchto památných síních „almae matris“ studovati.

Družstevnictví.

Napsal A. D. Baucel. Přeložil Z. Peška.

Úvodní kapitola knihy „Le Coopératism“ Paris 1901.

Byl čas — a není tomu dnes tak dávno, kdy národní hospodářství vytklo si za cíl skoro výlučně studium bohatství národa. Věda tato měla za úkol, velmi jednoduše, dle Jeana Baptiste Saye,